

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-ЖА ЕКАТЕРИНА ЗАХАРИЕВА
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПО ПРАВОСЪДНАТА РЕФОРМА И
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

Относно: Присъединяване на Република България към Конвенцията за достъп до официални документи

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАХАРИЕВА,

Обръщам се към Вас като обществен защитник с препоръка относно подписването и ратифицирането на първия в света правнозадължителен документ, гарантиращ достъпа до информация - Конвенцията за достъп до официални документи, приета на 27.11.2008г. от Съвета на Европа.

След като е отворена за подписване на срещата на министрите на правосъдието на 18 юни 2009 г., към настоящия момент Конвенцията е подписана от 17 държави - Белгия, Естония, Финландия, Грузия, Унгария, Литва, Черна гора, Норвегия, Сърбия, Словения, Швеция, Северна Македония, Босна и Херцеговина, Исландия, Молдова, Сан Марино, Украйна.

Предвидено е Конвенцията да влезе в сила след като бъде ратифицирана от 10 държави. Към настоящия момент ратифициралите я държави са 9 - Босна и Херцеговина, Естония, Литва, Молдова, Норвегия, Унгария, Финландия, Черна гора, Швеция.

На този етап Република България дори не е сред подписалите я страни.

Конвенцията представлява минимален стандарт за достъпа до официални документи и не е пречка националните закони да предвидят по-широк достъп до такива. Тъй като българското законодателство съответства на нейните стандарти, присъединяването на страната ни към нея не е обвързано с изменения в законодателството.

Законът за достъп до обществена информация беше приет и влезе в сила 2000 година. През близо 20-те години на прилагане на българския Закон за достъп до обществена информация над 200 000 искания за достъп до информация са подали до институциите у нас гражданите, бизнесът, неправителствените организации и журналистите.

В подкрепа на необходимостта от подписване на Конвенцията за достъпа до официални документи на Съвета на Европа е и фактът, че започване на процедура за присъединяване на страната ни към нея е включено във Втория план за действие на Република България по инициативата “Партньорство за открито управление” със срок на изпълнение 2016 г.

Освен това, България е исторически свързана с развитието на правото на достъп до обществена информация в глобален план. На 28 септември 2002 г. на международна конференция, организирана от „Програма Достъп до информация“ (ПДИ) в гр. София и проведена с широко участие на представители на неправителствени организации от различни части на света, бе създаден Международният Ден на правото да знам. Днес той не само се чества по целия свят, но бе официално признат от ЮНЕСКО през 2016 г. и от Общото събрание на ООН на 15 октомври 2019 г. като Международен Ден на Всеобщия достъп до информация. На същата конференция бе създадена Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията (FOIANET: <https://foiadvocates.net/>), обединяваща около 240 неправителствени организации и над 800 експерта от цял свят.

Правото на достъп до официални документи е съществено за упражняването на основните права на човека. То укрепва легитимността на публичните институции в очите на обществото и доверието в тях.

В тази връзка, присъединяването на Република България към Конвенцията ще демонстрира политическа воля за спазване на принципите на откритост и прозрачност, които са в основата на доброто управление.

Не само това, а и подписването и ратифицирането на Конвенцията ще издигне престижа на страната ни в международен план като стане 10-та ратифицирала я държава и съответно този акт ще бъде основание за влизането ѝ в сила.

Предвид горното и на основание чл. 19, ал. 1, т. 11 от Закона за омбудсмана, препоръчвам да предложите на Министерския съвет да предприеме действия за подписването на Конвенцията за достъп до официални документи.

С уважение,

ДОЦ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ